

Debattartikel 2023-02-28 från Sverige Stenindustriförbund

Stelbent regelverk riskerar slå ut svensk stenindustri

FÖR FRI PUBLICERING: Både den offentliga och den privata marknaden skriker efter närproducerade bygg- och anläggningsmaterial som ger små klimatavtryck och kan återbrukas. Natursten är ett fantastiskt material som med råge uppfyller de kraven. Men för att möta den ökade efterfrågan måste stenen få brytas. Allt tuffare tillståndskrav riskerar nu att slå ut en av Sveriges äldsta näringar när den behövs som mest, skriver Kai Marklin, ordförande för Sveriges Stenindustriförbund.

Tillståndprocessen för att starta ett nytt stenbrott i Sverige eller att förlänga ett befintligt tillstånd är minst sagt besvärlig. Processen tar ofta många år och innehåller allt från olika typer av miljöprövningar till ekonomiska garantier. Till råga på allt gör landets länsstyrelser ofta väldigt olika tillståndsbedömningar, vilket inte sällan försvårar både strategiska beslut och långsiktiga satsningar. Därför startas i praktiken inte heller några nya stenbrott i dagens Sverige.

Sveriges stenindustri är uppbyggd av små företag, ofta familjeägda, som varit verksamma i generationer. De förvaltar inte bara en **unik näringsverksamhet**, Svensk natursten är också en del av **vårt gemensamma kulturarv**. Se dig omkring och du kommer att upptäcka hur mycket sten som i århundraden varit en bokstavlig byggsten i våra städers arkitektur och offentliga miljöer!

Det är just de små familjeägda företagen som nu kläms åt allt hårdare när större aktörer får utgöra den allt mer mer trubbiga och gemensamma måttstocken för alla typer av täktverksamhet. Förra årets tillståndscirkus runt **Cementa** är ett typexempel. Cementa omsätter betydligt mer än hela svenska stenindustrins cirka 2 miljarder, och sysslar med en helt annan typ verksamhet än det lilla företaget som levererar stenen till bänkskivan i köket eller gatstenen på torget.

Ett redan hårt ansatt familjeföretag i stenindustrin har av lätt begripliga skäl mycket svårt att avsätta samma tid eller ekonomiska resurser till ansökningshandlingar och processer som Cementa – ändå är det just vad som förväntas.

Vi i Sveriges Stenindustriförbund har inget emot en kontroll av stenbrotten men det måste finnas en rimlighet och ett rättviseperspektiv. Nuvarande regelverk riskerar att slå ut de mindre lokala familjeföretagen inom stenindustrin. Och finns inte någon brytande verksamhet i Sverige, så ökar risken för att de tillverkande stenföretagen i nästa led också försvinner. **Totalt handlar det om cirka 1 500 arbetstillfällen.**

Utan svenska stenbrott återstår bara att importera natursten – en väg som knappast leder till ett klimatsmart samhälle. Vår bransch har som mål att uppnå en **fossilfri produktion** redan år **2029**. Flera av våra medlemsföretag har redan nått dit, ett arbete som nu riskerar att raseras.

Vi uppmanar alltså våra beslutsfattare och politiker att se över hur tillståndsprocessen hanteras i Sverige! I dag är det på väg att bli en mycket orättvis kamp – en Goliat som vinner över David.

Ska vi ha en inhemsk produktion och förädling av svensk natursten måste vi också få möjlighet bryta stenen. Några alternativ finns inte.

Mer info och frågor:

Kai Marklin, ordförande Sveriges Stenindustriförbund

tel: 070-59 471 95 kai@sten.se

Sveriges Stenindustriförbund är en branschorganisation vars medlemsföretag bryter, förädlar, monterar och importerar natursten. Medlemsföretagens kunder finns både inom offentlig och privat sektor. Medlemmarna omsätter cirka 1,2 miljarder kronor och sysselsätter cirka 1 200 personer. Se www.sten.se